

«SLOVENE» volja
po polti na vse strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180—
za pol leta 90—
za četrt leta 45—
za en mesec 15—
Za izposoditev celoletno K 240—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30—
za izposoditev 35—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna petstvarica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat po K 8—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglaš 59/9 mm K 15,
izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nevrnjenim pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 na naročilo in št. 349 za oglaš,
avstr. in češke 24.797, ogr. 28.511, bosn.-herc. 7583.

Plebiscitna komisija prepričana o slovenski zmagi.

Plebiscit v pasu B bo 31. oktobra.

LDU Celovec, 5. oktobra. Na današnji seji, ki se je vršila od 11. do 13. ure, je sklenila plebiscitna komisija, da se vrši glasovanje v pasu B na Koroškem dne 31. oktobra. (Op. ured. Ker pravi saintgermainška mirovna pogodba v 50 členu: »Če izpade glasovanje v pasu A v prilog srbsko-hrvatsko-slovenski državi, se bo vršilo glasovanje v drugem pasu v roku treh tednov po objavi uspeha glasovanja v prvem pasu, in sicer na dan, ki ga določi komisija« — je jasno, da smatra plebiscitna komisija pas A za Avstrijsko republiko kot izgubljen.)

Razgovor z dr. Korošcem.

Predno je minister dr. Korošec odpo-
toval v Belgrad, je imel z našim ured-
nikom političen razgovor, ki ga tu priobču-
jemo:

Mnogo se zopet govori o krizi
centralne vlade. Kaj držite Vi, go-
spod minister, o teh vesteh?

Ne vem, ali stoji centralna vlada že
res pred akutno krizo, toda na vsak način
je njen sporazum kritičen. Proračun mora
še enkrat priti pred ministrski svet. Sko-
raj gotovo je, da nas večina ministrov ne
bo sprejela proračuna, kakor ga nam pred-
lagajo demokrati po svojem finančnem mi-
nistru, ampak se bo pridružila spremem-
bam finančnega odbora. Tudi ukaz-zakon
je nesprejemljiv v obliki, kakor je bil pr-
votno zamišljen. Sporazum, ki bi moral
biti podlaga sedanjemu ministrstvu, se ne
izpolnjuje, kakor je med poštenimi stran-
kami navada. Čujem namreč, da še danes
niso vsi poverjeniki Pučke stranke za Bos-
no in Hercegovino imenovani. Imenovanje
uradnikov za agrarno reformo v Sloveniji
se je izvršilo brez vednosti naše stranke
in se bo moralo danes ali jutri rektificirati.
Razrešenje vladnega komisarja za Mari-
bor je akt strankarskega nasilstva in grda
žalitev mariborskega komisarja, ker se je
pustila medtem vsa velika kopica drugih
gerentov po Sloveniji pri miru. Izvršilo se
je to razrešenje tudi brez sporazuma z
našo stranko, ravnotako kakor ukinitve
imenovanja šolskih nadzornikov. Sporaz-
um se torej ne drži lojalno, in jaz za svojo
osebo ne vidim povoda, zakaj bi morali
nositi odgovornost za škodo, ki nam jo
drugi delajo za našim hrbtom. Tako stanje
je za dalje časa nevarno in se mora
v bodočih dneh razbistri.

Zakaj ste podpisali proračun
demokratskega finančnega ministra, ako ž
njim niste zadovoljni?

Podpis, ki smo ga dali ministri na pro-

račun, ni končnoveljavjen, ker je
bilo sklenjeno, da mora proračun pred
skupščino in njen finančni odbor. Končna
odločitev o proračunu bo padla, ko pride-
jo spremembe finančnega odbora pred
vlado. Takrat se bo odločila usoda prora-
čuna, ako že prej ne izbruhne kriza. Pre-
den sem dal prvi podpis, sem opozoril fi-
nančnega ministra, da njegovega proraču-
na v sedanji obliki ne odobravam. To sem
mu v obširnem pismenem ekspezuju raz-
ložil in mu stavil tudi konkretne predloge
za vse direktne in indirektne davke.

Nasprotno časopisje Vam očita, da ste
v svojem mariborskem govoru samo ma-
skirali separatizem naše stran-
ke. Kaj pravite k temu?

Kdor mi še očita separatizem, ako se
brezslavno izrečem za eno državo, za
skupen parlament in za centralno upravo
številnih skupnih zadev, je ali slaboumen
ali hudoben. Mi smo edina stranka, ki je
odpočetka do danes imela glede vseh teh
vprašanj jase in točen program in ki je
zagovarjala široko samoupra-
vo Slovenije, ko je še to veljalo v
demokratskih očeh kot izdajstvo. Demo-
kratje so se sicer pripeljali sedaj v volilni
boj tudi z avtonomijo, toda v isti sapi pla-
šijo volilce, kako draga bo ta avtonomija,
katero prisiljeni priporočajo, in kako pa-
metno bi bilo, ako bi vendarle o vseh važ-
nejših zadevah odločevala centrala, ne pa
naše domače ljudstvo. Odkritosrčno in ob-
nem čudno demokratično avtonomistično
stališče!

Nadalje Vam očitajo nasprotniki, da v
mariborskem govoru niste dovolj obšir-
no govorili o samostojnosti Slo-
venije.

Čudno! Ako zahtevamo na shodih po-
državljenjem premožgokopov ali socializacijo
velikih industrijskih podjetij, tudi ne izne-
semo že izdelanega zakonskega načrta,
ampak se govniki in volilci zadovoljimo
samo z načelnim stališčem. Tako tudi gle-
de samostojnosti Slovenije ne hodimo z

obširnimi zakonskimi načrti po volilnih
shodih, ampak razglasimo le principe, ko-
je bo moralo zakonodajstvo točno in stro-
go upoštevati. Sicer pa Vi, gospod ured-
nik, sami veste, da so v vodstvu stranke
izdelani tudi natančni načrti in da
se o posameznostih vršijo neprestano res-
na posvetovanja. Sicer pa, ako bi bili na-
sprotniki z nami zadovoljni, bi ne bili več
naši nasprotniki.

Zakaj se ne izvršijo občinske vo-
litve v Sloveniji?

Zakaj se ne izvršijo? Ker demokratje
z vsemi sredstvi proti temu intrigirajo, ko-
jim tem lažje uspe, ker je minister notra-
njih zadev njihov pristaš. Slovenski demo-
kratje in tudi mi smo prepričani, da bi pri
eventualnih občinskih volitvah demokrat-
je pod svojo lastno firmo ne dobili v celi
Sloveniji niti ene občine. Povejte mi
Vi, gospod urednik, kako občino bi mogli
samo pod svojo lastno zastavo zavojevati?
Nobene. Glejte, tako velika je demokrat-
ska siromaščina! Da je nekaj demokratov
še tu, to se nam le zdi radi njihovega obil-
nega časopisja, ki ga vzdržujejo s kapita-
lom, pridobljenim šele v Jugoslaviji. De-
mokratje nam niso nevarni, glavna sila vo-
lilne borbe se mora obračati proti drugim
strankam!

Janko Jovan.

Gospodarski svet.

Trgovinski minister je sklical prvo se-
jo novo ustanovljenega Gospodarskega
sveta na 26. september tega leta. Proti
sestavi Gospodarskega sveta so se vnaprej
čule pritožbe in tudi naša trgovska zbor-
nica je poslala ministrskemu svetu protest,
in sicer v prvi vrsti, ker niso v njem zastop-
pane vse gospodarske panoge ter je v pre-
težni večini sestavljen iz uradnikov ter
članov, katere imenuje minister za trgo-
vino sam brez predhodnega predloga go-
spodarskih organizacij. Tudi narodni po-
slanec g. Sušnik je tozadevno vložil v Nar.
predstavništvu vprašanje na ministra za
trgovino. Gospodarski svet bi moral biti
naprava, kateri je priznati gotovo ingeren-
co na razvoj vseh panog gospodarstva, ta-
ko pa je po svoji sestavi le posvetovalni
organ ministra za trgovino, ki njegove sve-
te ali upošteva ali pa ne, kajti odločilne
besede gospodarski svet nima. Četudi vla-
da ni udovolila izraženi želji in je go-
spodarski svet ostal tak, kakor ga je mi-
nister za trgovino oziroma njegov načelnik
sestavil, se je vendar pozivu na prvo za-
sedanje odzvala velika večina članov, saj
danes je toliko vladnih ukrepov, ki pose-
gajo v gospodarsko življenje in s katerimi
svet ni zadovoljen, dalje se obetajo od vla-

Vsem zaupnikom in orga- nizacijam S. L. S.

Somišljeniki! Volivni imeniki so raz-
položeni. Zagotovite sebi in vsem našim
somišljenikom volivni glas. Takoj na delo!
Natančno preglejte imenike od imena
do imena!

Preglejte, če so vsi naši somišljeniki
vpisani!

Preglejte, če so pravilno vpisani z na-
tančnimi naslovil!

Preglejte dalje, če niso nasprotniki
neupravičeno vpisani!

Zavedajte se, da pomeni dober imenik
polovico zmage!

V vseh zadevah, ki se tičejo volivnih
imenikov, reklamacij, tolmačenja voliv-
nega reda, se obračajte na volivni odbor
S. L. S., Jugoslovanska tiskarna II. nad-
stropje.

Volivni odbor S. L. S.

de nove uredbe, o katerih bi bilo potreb-
no zaslišati mnenje strokovnjakov, kar se
v sličnih slučajih do sedaj ni vršilo; vpelja-
na je carina, državna trošarina, monopol-
ska taksa itd., kar vse kriči po spremembi.
Člani gospodarskega sveta so se sešli, da
dokažejo vladi potrebo sprememb izdanih
odredb ter vplivajo, da vlada ne izda no-
vih odredb, ki se tičejo gospodarskega živ-
ljenja. V to je Gospodarski svet poklical,
kajti njegova naloga je: 1. da izdeluje ozi-
roma daje svoje mnenje o zakonskih pro-
jektih in odredbah, ki se nanašajo na po-
vzdigo trgovine, industrije, obrti in stro-
kovnega šolstva; 2. da izdelava v to potreb-
ne pravilnike; 3. da daje svoje mnenje in
stavi predloge o vseh namerah, ki morajo
vplivati na razvoj gospodarskih panog; 4.
da oddaja svoje mnenje o delničarskih dru-
štvih, kreditnih zavodih, zavarovalnih dru-
štvih in sredstvih za zboljšanje prometa;
5. daje svoje mnenje in stavlja predloge o
vprašanih gospodarskega značaja sploh.

Gospodarski svet sestoji iz 44 članov,
katerih eno tretjino imenuje min. za trgo-
vino iz reda drž. uradnikov, eno tretjino po
svoji volji in eno tretjino na predlog go-
spodarskih organizacij. Kakor sem že omenil,
načina sestave nihče ni odobral, a osta-
lo je kljub temu pri starem. Upati je bilo
vsaj, da Gospodarski svet, ko se je sešel k
delu tudi dobi priliko razviti delovanje v
smislu namena, kakor mu je začetan v mi-
nistrski uredbi o ustroju gospodarskega
sveta. Pričakovati je bilo, da se pozivu od-
zovejo vsi člani, ki so bili v svet imenova-
ni in da da minister za trgovino Gospodar-
skemu svetu priložnost svobodno izreči
svoje mnenje in stavi predloge. Najprvo
zaslužijo člani, ki se že prvega zasedanja
niso udeležili, vso grajo. Koliko je strokov-

LISTEK.

Spomini na jugoslovanski Celovec.

(Poziv na srca koroških Slovencev.)

Piše Rožanka gospa Pavla Novak.

(Dalje.)

Obiskala sem tudi g. dr. Rožiča v stan-
ovanju, ko je bil že konfiniran in čakal
doma, da ga odpeljejo v ječo. — Prosila
sem, da se naj skrije, naj odide, dokler je
še čas, a g. dr. Rožič je rekel: »Ne, ne
grem, jaz nisem zločinec, jaz se ne bojim,
kar bodem trpel, bom za svoj narod, za
svoje prepričanje in kakor so nekdanj po-
stali kristijani mučeniki za svojega Boga,
tako jaz za svoj narod. Zivela Jugoslavija!
Verjemite, da sem se morala prema-
gati, da nisem pokleknila takrat pred dr.
Rožičem; občutkov vam opisati ne morem.
Čez dobre pol ure že pride gospa dr. Ro-
žičeva k meni; bila je že sama, moža so
odpeljali orožniki v zapor, to je bilo
2. maja 1919.

Objele sva se brez besedi, srce nama
je bilo tako polno žalosti, da nisva našli
besede. Meni se je zdelo, podobne občutke
so imeli Jezusovi učenci, ko so Jezusa na
Oljski gori vjeli in odpeljali. Medve za-
puščenji sva si obljubili, da ostaneva sku-

paj, naj pride, kar hoče. Od sedaj naprej
je nosila ona moj križ z menoj, jaz po svoji
moči njenega z njo. Čitali sva skupaj pisma
skupaj jokale, pa upanja nisvo zgubili,
upanja na konečno rešitev.

Neštetokrat je obiskala ona mene, jaz
pa še večkrat njo. Ko sem šla z otroci k
šmarnicam v stolno cerkev, so molili Slo-
venci in Nemci: »Mati Marija, reši nas!
Jaz sem mislila: težko je za te Marija!
Slovenci in Nemci te prosijo, a prošnje so
si ravno nasprotne; katerega naj uslišiš?

Mater majnika sem prosila jaz: »Vzbu-
di v zapeljanih sreih vest, — da, samo
vest in vedeli bodo, kje je domovina.«

V strahu in upanju je pretekel mesec
maj. Pri aprovizaciji v mestu smo dobili
sedaj, pri Jugoslovanih zaplenjena živila.
Zivela iz Jugoslavije!

Kako bi teknila nam izstradanim, če
bi jih delili Jugoslovani sami, a oni naši
težko pričakovanji bratje so morali zopet
bežati in zdelo se mi je, da visi na vsaki
drobtinici kapljica krvi naših junakov.

Ko sem šla nekega dne na sprehod z
otroci proti pokopališču, pride pogreb. —
Vprašala sem, kdo je to, katerega neso
k zadnjemu počitku. Odgovorilo se mi je,
da so Jugoslovanski vojaki. — Stopila sem
z otroci za krsto in spremila za nas padle
junake tja do gomile. — Mislila sem: tudi
za vas živi v kakšnem kotu sveta, kaka
mati, žena ali nevesta in se boji za življe-
nje svojega sina, moža ali ženina: gotovo

ne ve še, da ste že pred Bogom; — kako
bi jih bolelo srce, če bi videli, kako vas
nesejo na zadnji poti, in zaslužili bi naj-
večje časti. Vi junaki, padli za nas!

Samo mi trije smo junake spremili
kot žalujoče uboge žrtve, molili na glas,
oče naš za njih duše in pestico prsti vrgli
na krsto dol v črno jamo. — Zablestela se
je tudi v naših očeh solza in padla dol na
gomilo, kakor bi padla za vami tam doma,
kjer bi vas spremili vaši ljubi na zadnji
poti.

V tujo zemljo so vas položili! Oh! ne,
ni tuja ta zemljica, kjer spavate! — tudi
ta kraj je naš, je slovanska last, tja čez
Gospodarsko polje je vse naše in pride
čas, da bo zapel gospodarski zvon naše
vstajenje.

Potem smo zapustili grob in odtrgali
na travniku šopek cvetlic in s temi cvetli-
cami okinčali gomilo. Slabo smo vas po-
častili, vas, kateri ste trpeli in dali živ-
ljenje za našo rešitev, a vaša duša ve, kako
čuti naše srce. — In zopet so klicali alarm,
streljali na stolpu, zbirali se »Volksweh-
re«! Odpeljali so se v avtomobilu, a kmalu se
je slišalo: Sedaj so pa Srbi tukaj, sedaj bo
težka, menda ne bodo zadostni močni itd.
Na znani Burg so bili nalepljeni brzojavi,
ki poročajo o stanju na fronti. Ljudje so
bili dan in noč na ulici in čakali, kaj bo.
Hülbert, znani poveljnik Volkswehra, je na
vse načine vabil može in fante na fronto,
grozil je vsestransko. Na vseh vogalih hiš

se je čitalo: Sie werden in Euren Betten
schlafen, Eure Frauen schänden, rauben,
morden, brennen itd. Kmalu se je razne-
sla vest, Hülbert je odstopil; zbal se je!

V svojem življenju nisem bila nikdar
toliko na cesti, kakor tisti teden. — Z otro-
ci smo čakali na poročila in ker so se naši
odrešeniki vedno bolj bližali, in so poro-
čila za nas bila vedno boljša, smo si sti-
skali skrivaj roke. »Mami, sedaj pa res
pridejo, kaj ne?« — ah, otroci, čutim, da
pridejo. In zopet je eden od naju nesel po-
ročilo g. dr. Rožiču.

Proti večeru se prikažejo mestni
očetje z belimi trakovi na rokavih, češ,
izročiti moramo mesto. Zupanov namest-
nik se je peljal na fronto z belo zastavo in
predal mesto. — Ah, moj Bog, je mogoče,
da res doživim tako veselje!

Ljudje so se bali, češ, da bodo ropali,
plenili itd. Neka ženska mi je rekla: »Jaz
imam šest čisto novih brisalk, če pridejo,
mi jih bodo vzeli, pravijo, da na perilo so
najbolj zmešani,« in jokala se je! — Odgo-
vorila sem ji: V cerkev pojdi in Boga
prosita, da bo prav storil; za vaše brisalko
se pa ne bojte, saj ste vendar Slovenka; se
vam na jeziku pozna. Rekla je: seveda
sem, sem iz Rožne doline doma.

Poročila za nas so bila vedno boljša,
naše čete se vedno bolj bližajo, naše ve-
selje je bilo vedno večje.

(Dalje.)

njakov, ki bi se radi udeleževli gospodarskih razprav, a niso bili pozvani; oni pa, ki so mesta zavzeli, ne smatrajo potrebno žrtvovati toliko truda, da pridejo v Belgrad. Ker so zastopniki gospodarskih organizacij že itak v malem številu pri sestavi upoštevani, mislim da se imajo oni, ki se zasedanj ne mislijo udeleževati, odpovedati, da dajo priliko drugim, ki bi to radi storili. Na žalost moram konstatirati da smo od Slovencev prišli na I. zasedanje le jaz, g. Hribar in g. Knez, drugi so pa pokazali svoje zanimanje za gospodarstvo z njihovo odsotnostjo. Ako bi se zasedanje vršilo v redu, kakor smo pričakovali, da se bode, bi odsotnost slovenskih članov, zelo neprijetno vplivala osobito, ker so doslej v raznih gospodarskih sejah in enketah ravno Slovenci bili najmarljivejši tako, kar se tiče vdeležbe, kakor tudi v debati. Tako mora tudi biti, kajti, kaj nam pomaga zabavljati doma čez Belgrad, če sami ne pridemo tja, kadar se nas pozove, da damo svoje mnenje.

Drugi člani, ki so se vabilu odzvali, prišli so k prvemu zasedanju smatrajoč to za svojo sveto dolžnost, tembolj, ker je v nešteti vprašanjih treba temeljite remedure. Pripravljene smo imeli referate radi carine, državne trošarine, monopolne pravice in izvoza živil. Na naše veliko razočaranje do debate sploh ni prišlo. V smislu uredbe o sestavi gospodarskega sveta se člani podela na šest sekcij. Ta podela se je izvršila tekom jedne ure, nakar je mesto ministra predsedujoči načelnik ministrstva za trgovino izjavil, da nima pooblastila nadaljevati zasedanje ter je bil s tem dnevni red izčrpan. Prišli smo tedaj nekateri iz Slovenije, drugi iz Dalmacije, Črne gore itd samo zato, da se razdelimo v odbore in se zopet vrnemo nazaj, ne da bi povedali, kaj nas teži in kje smatramo, da treba odstopiti. Zapustili smo sejo dvoranca s protestom in smatram, da sem dolžan konstatirati to tudi v javnosti, da tako sklonemo s sebe odgovornost. Gospodarski svet ni delal, ker so to zakrivil člani, temveč ni delal, ker vlada ni smatrala potrebnim, da posluša svete in kritiko. S tem pa se ne moremo zadovoljiti, temveč apeliramo na naše narodne predstavnike, da opozore vlado, da pač ni v interesu države na njene stroške vabiti delegate iz cele države naj pridejo v Belgrad gledati, na uro, ker finansijski položaj menda ni toliko ugoden, da bi to dopuščal.

Nemške sleparije.

LDU Velikovec, 5. oktobra. V velikovskem okraju slepijo nasprotniki Slovence, da morajo od zelene glasovnice odtrgati kosček in ga vžeti s seboj, češ, da bodo dobili za vsak kosček plačilo. S tem hočejo uničiti veljavnost naših glasov. Plebiscitna komisija ničesar ne vidi, kar uganjajo nasprotniki.

Goljufija italijanskih zastopnikov.

Velikovec, 5. oktobra. Italijanski polkovnik Navarini je sinoči odšel iz Pliberka. Ostal je tam tako dolgo, da je mogel še celo kopo reklamacije rešiti pristransko Nemcem v prid. Ravnotako samovoljno rešuje italijanski major Botti v Velikovec nemške nepodprte reklamacije ugodno, uradna dokazila in slovenske reklamacije pa zavrača. Nemške reklamacije rešuje celo na podlagi privatnih nemških priporočil. Razburjenje slovenskega prebivalstva proti majorju Bottiju vsled tega silno narašča, narašča pa vsak dan tudi dobro razpoloženje med slovenskim prebivalstvom.

Pogajanja v Rigi.

LDU Berlin, 5. oktobra. (DKU) »D. Allgem. Ztg.« poroča iz Rige: Pogajanja so se danes obnovila. Na konkretne ruske pogoje glede predhodnega miru so Poljaki odgovorili s splošno izjavo. Obe stranki sta se danes optimistično izrazili o sporazumu. Zdi se, da so Rusi pristopili vprašanje glede samostojnosti vzhodne Galicije. Posvetovanja komisije, ki so tajna, se bodo nadaljevala pozno v noč. Govorice o ministrski krizi se ojačujejo. Knez Sapieha odputuje v Rigo.

LDU Varšava, 3. oktobra. Časnikarji, ki so se včeraj vrnili iz Rige, zatrjujejo, da bo premirje podpisano okoli 15. oktobra.

LDU Varšava, 3. oktobra. Minister Sapieha je izjavil poljskim žurnalistom: Dne 28. septembra je sovjetska vlada v Rigi predložila pogoje predhodnega miru, ki zelo nasprotujejo prejšnjim izjavam. Kljub temu upamo, da bo vlada izpremenila svoje stališče. Po novem načrtu sovjetske vlade bo demarkacijska črta med Poljsko na eni strani in Belo Rusijo in Ukrajino na drugi strani tekla tako, da bi mogli boljševiki imeti svoje čete na ozemlju vzhodno od Curzonove črte. Vprašanje Vzhodne Galicije po našem mnenju ne spada v okvir mirovnih pogajanj v Rigi, ker ta pokrajina ni nikdar pripadala ru-

Za kaj bodo glasovali dne 10. oktobra nemškutarski zaslepljenci?

1. Za lakoto v sestrani Avstriji.
2. Za petnajst milijard deficita.
3. Za večno suženjstvo pod barom veleposestniki.
4. Za zvezo s Prorom in novo vojsko.
5. Za požrešno Italijo.
6. Za avstrijske dolgove in mizerijo.
7. Za večni nemir in prepir s sosedi.
8. Za nered, brezpostavnost in brezpravnost v lastni državi.
9. Za propadanje mladine, pijanstvo in nepoštenje.
10. Za svojo narodno smrt.

Lintvern tolaži koroške nemčurje.

ski državi. Navodila poljske delegacije se niso prav nič izpremenila izza Minska. Sklenili nismo nobenega sporazuma niti z Wranglom, niti s kom drugim, ki bi mogel ovirati naš mir s sovjetsko vlado. Minister je zatrjeval, da je izjavil zastopniku Velike Britanije, da poljska armada ne namerava zasedati Vilne in da želi Poljska mirno rešiti svoj spor z Litvinsko, s pogojem, da ostane Litvinska strogo nevtralna. Poljska je zahtevala posredovanje zveze narodov, da ostane Litvinska nevtralna, ni pa pristala na to, da zveza narodov reši sporno pokrajinsko vprašanje z Litvinsko.

Zimska vojna na Ruskem.

LDU Kodanj, 5. oktobra. (Wolff.) »Politiken« poroča iz Helsingfors: Ljenin je na vseruskem kongresu v Moskvi poročal o položaju na fronti in izjavil, da je nedvomno, da ententa podpira Poljake in Wrangla v boju proti sovjetski Rusiji. Skoro ne bo mogoče ogniti se zimski vojni. Vojaška in gospodarska moč sovjetske Rusije pa daje dovolj jamstva za končno zmago.

Premirje med Poljaki in Litvinci.

LDU Pariz, 4. oktobra. (Brezlično.) Iz Varšave se poroča, da so Poljaki in Litvinci sklenili premirje.

LDU Varšava, 4. oktobra. (Havas.) Poljsko-litvinska delegacija, ki se bavi s sklepanjem premirja, je že izvršila del pogodbe, ki se tiče levega brega reke Njemen.

LDU Rotterdam, 5. oktobra. (DKU) Kakor poroča Reuterjev urad, ni v angleških uradnih krogih nikjer potrjena vest, da bi se bilo med Litvinsko in Poljsko sklenilo premirje. Zadnja brzjavka celo pravi, da sestanek v Suvalkih ni imel nobenega uspeha.

Poljska in mala ententa.

LDU Varšava, 3. oktobra. Zunanji minister Sapieha je izjavil napram časnikarjem, da Poljska pozorno zasleduje ustvaritev male entente. Za Poljsko so dobri odnosi z Rumunijo jako važni. Druge politične kombinacije morajo biti v zvezi s poljsko-rumunskim prijateljstvom. V Varšavi se pričakuje Take Jonescu.

Italijanski kmetje zasledajo veleposestva.

LDU Berlin, 4. oktobra. »Hollandsch Nieuwe Bureau« javlja iz Rima: Iz Palerma poročajo, da so kmetje zasedli neko

Za kaj bodo glasovali dne 10. oktobra koroški Slovenci in vsi pametni ljudje na slovenskem Koroškem?

1. Za cvetočo in bogato državo, ki s svojim hitom krmi Avstrijo.
2. Za razdelitev veleposestniške zemlje med potrebne kmete in delavsko ljudstvo.
3. Za svobodno življenje in napredek.
4. Za mir z vsemi sosedi.
5. Za prijateljstvo z vsemi izobraženimi narodi in mogočimi državami.
6. Za gospodarsko bodočnost.
7. Za materni jezik, očetovske navade, dedno vero in staro pravdo.
8. Za polne žitnice, bogate domove in družinsko srečo.
9. Za treznost, poštenost, pridnost, red, mir, postavo in varnost v močni državi.
10. Za urejeno, svobodno, mlado Jugoslavijo!

veleposestvo. Vsa veleposestva na Siciliji se nahajajo v rokah delavcev in kmetov.

Nemiri na Irskem.

LDU London, 4. oktobra. (Reuter.) Ponoči na 5. t. m. je bila policija v Corku zopet napadana, pri čemer je bil 1 policijski uradnik ubit in 4 ranjeni. Podobna poročila prihajajo iz Lublina. V grofiji Cork so ustavili vlak z vojaškim materialom in ga oplenili.

LDU Amsterdam, 5. oktobra. (DKU) »Times« objavlja pismo bivšega ministrskega predsednika Asquitha, ki se zavzema za to, da se Ircem dovoli dominion homerule.

Ali hočete pod Germanijo?

Čez šest mesecev se v Avstriji vrši glasovanje za spojitev z Germanijo.

Avstrijski Nemci bodo enoglasno za to, da Avstrija pristopi k Nemčiji.

S tem bodo Avstriji postali brezpraven privesek Germanije in se jim bo godilo še hujše kot danes, ker bodo popolnoma pod komando Prajzov.

Kdor 10. oktobra glasuje za Avstrijo, glasuje za suženjstvo pod germansko peto. Zato bodo koroški Slovenci ta dan z belim listkom izjavili, da nočejo pruskega gospodstva, ampak svobodo, mir in gospodarski napredek pod Jugoslavijo!

Politične novice.

Stare metode. Na magistratu so se trudili, da bi sestavili volivni imenik za Ljubljano kar najbolj pomanjkljivo. Nočemo delati krivice, vendar se nam zdi, da so pri sestavi volivnega imenika igrali strankarski interesi važno vlogo. Ne moremo si misliti, da bi bilo drugače mogoče, da so izpustili celo ulico, kjer so sami naši pristaši. Cela vrsta naših pristašev je izpuščena iz volivnega imenika. Gospodje na magistratu so ostali sami sebi zvesti.

Shod hišnih posestnikov. Včeraj smo priobčili poročilo o shodu hišnih posestnikov v Ljubljani. To smo storili zategadelj, da se naša javnost seznani s socialnim mišljenjem, ki vlada v teh krogih. Razumljivo je, da je omejevanje lastninskih pravic hišnih posestnikov njim samim jako

neprijetna in sitna reč. Priznati moramo celo, da je ta posedujoči sloj težje in občutneje obremenjen, nego so drugi posedujoči sloji. Da se ta krivica odpravi, je neobhodno potrebno, da se zagradi tudi premoženje drugih imovitih krogov. Kljub vsemu temu se nam pozdeva mišljenje, ki je prevladovalo na tem shodu, naravnost strahotno v svoji nesocialnosti. Če bi se gospodje zavedali, v kakšnem času živimo, bi morali vedeti, da se država izpostavlja največjim socialnim nevarnostim, ako prepušča pobunjene ljudske množice svoji usodi, da se pehajo in tepejo s stanovanjsko bedo. Če si država noče splesti sama sebi vrvi, mora poseči v lastninske pravice zasebnikov. To je edina pot h konsolidaciji in umiritvi razmer. Gospodje, ki imajo sami v prvi vrsti interes na ohranitvi družabnega miru in reda, tega ne razumejo in govorijo: »država tira hišne posestnike v propad in s tem podpira boljševizem in anarhijo.« Stanovanjske naredbe stoje v nasprotju z vsemi državnimi osnovnimi zakoni. G. Dimič iz Belgrada imenuje revno izstradano ljudstvo »ljudi iz ulice«, ki jih država »nasilnim potom« uvaja v stanovanja hišnih posestnikov. Župan dr. Tavčar, ki ne razume, da je bolje, če da zdaj nekaj, kakor če bo moral pozneje dati komunistom vse, napada dr. Gosarja s prelepimi besedami: »Hišni posestnik je danes igrača v rokah raznih poverjenikov, ki ga obmetavajo z različnimi naredbami, kakor bi poredni otroci kepali siromaka, ki se ne more braniti. Skoro vse se smatra za milijonarje, dasi ne premorejo niti toliko, kolikor zasluži navaden delavec.« Ta zadnji stavek nam razjasni vse. Ona sedemindesetorica ljubljanskih kapitalistov, ki je stanovala v stanovanjih ljubljanskih hišnih posestnikov skoro zastoj in jih je zato dr. Gosar prisilil, da si sezidajo sami svoje hiše, je izbrala dr. Tavčarja, da izrabi ljubljanske hišne posestnike in spremeni shod v shod milijonarjev. Da so mu šli hišni posestniki na lim, dokazuje splošna zadovoljnost in ginjenost, ki se je polastila zbora valcev. V znak zahvale vseh gostov je g. Belič na odru poljubil g. predsednika, zakar se je isti iskreno zahvalil in shod zaključil. Ko bodo boljševiki g. župana »poljubili«, bo uvidel, da je dr. Gosar ščitil s svojo naredbo županove interese bolje, kakor jih je znal župan sam ščititi.

Napisi v cirilici. Te dni je omenil poslanec dr. Rittig v naši zbornici tudi neumestnost, da se v pokrajinah z latinico uvajajo poleg napisov v latinici tudi napisi v cirilici, ne da bi se istočasno tudi v pokrajinah s cirilico uvedli sporedno tudi napisi v latinici. Nikdo nima ničesar proti temu, da se omogoči tistemu, ki zna brati samo cirilico, potovanje po pokrajinah z latinskimi pismom. Toda zakaj naj bi ne veljalo isto tudi za tiste »prečane«, ki želijo potovati po Srbiji, a ne znajo cirilice? »Naj se je pa nauče!« Dobro, potem pa so sploh dvojni napisi povsod nepotrebni, ker velja enaka pravica za vse. V vsakem slučaju morate biti obe pismi popolnoma ravnopravni.

Somišljeniki!

Preglejte volivne imenike!

Imeniki so razgrnjeni.

Ne dajte se oropati volivne pravice! Le kdor bo v volivnem imeniku, bo mogel voliti.

Zato reklamirajte takoj svojo volivno pravico.

Če bi bil v vsaki občini v Sloveniji izpuščeni po trije naši somišljeniki, bi stranka samo vsled tega izgubila en mandat. Dolžnost vsakega somišljenika je, da pogleda na občinskem uradu, če je vpisan!

Zaupniki na delo! Prihodnji dnevi so namenjeni volivnim imenikom.

Vreklamirajte vse one, ki so 25. septembra dopolnili 21. leto in skrbite, da pridejo v imenik.

Reklamirajte vsi somišljeniki, ki ste že dopolnili 21. leto, pa še ne bivate šest mesecev v občini.

Dnevne novice.

Prosta vožnja na Koroško. Narodni svet za Koroško je prejel od obratnega ravnateljstva južne železnice nastopno naznanilo: Dovoljujemo si Vam sporočiti, da je zadeva glede brezplačne vožnje že rešena v sporazumu z deželno vlado in državno železnico ter da smo postaje o tem ravnokar obvestili. Dovolili smo prosto vožnjo v času od 1. do 10. oktobra

Korošci! Na volišču borte dobili kuverto, v kateri bosta dve glasovnici: bela in zelena. — Zelena je za Avstrijo, bela za Jugoslavijo. — Zeleno raztrgajte, belo pustite celo in obe vtaknite zopet v kuverto!

za tja (na Koroško) in v času od 10. do 17. oktobra za nazaj (povratek). Pri blagajni žigosane glasovalne izkaznice ali potrdila glasovalnih občin služijo obenem kot vozni izkazi za obe smeri. Te ugodnosti veljajo za naše proge pri železnici Radgona, Ljutomer, Barč-Pakrac in za vse naše male železnice. Tudi državna železnica je izdala podobno izjavo.

— **Društvo »Gospodarski Zvon«** sporoča, da je od danes naprej vsem cenjenim strankam, ki žele še pojasniti radi plebiscita-glasovanja, vsak dan na razpolago g. Konrad Likozar, uradnik Mestne hranilnice, ker so vsi drugi društveni odborniki odšli na Koroško.

— **Odlikovani železničarji.** Včeraj dopoldne so se izročila po kratkem, jedrnatem govoru g. načelnika kurilnice Ljubljana južne železnice sledeča odlikovanja: Zlata kolajna za uslugo kraljevemu dvoru: Instrukcijskima strojevodjima Rudolfu Galetu in Francetu Štrajharju, strojevodjima Edvardu Klarerju in Francetu Zagradniku. Srebrna kolajna za uslugo kraljevemu dvoru pa: Strojvodju pripravniku Ivanu Gregoriju in kurjačema Francetu Jamniku in Andreju Gorjancu. Imenovanji so vodili ob priliki regentovega poseta dvorni vlak iz Zagreba v Ljubljano in nazaj.

— **Imenovani so:** Za poštne svetnike višji poštni komisar dr. Ivan Lamut pri poštne ravnanstvu v Ljubljani, za gradbenega svetnika višji gradbeni komisar Matevž Kolarič pri tehničnem oddelku poštne ravnanstva v Ljubljani. — Za računskega nadsvetnika računski svetnik Maks Svoboda, za računskega revidenta računski oficial Anton Kogoj, oba pri računskem oddelku poštne ravnanstva v Ljubljani. — Za poštne uradne ravnatelje: Višji poštni kontrolor Ivan Junz pri poštne uradu Ljubljana 1, višji poštni kontrolorji Anton Pezdik, Anton Dietz in Josip Petrič pri poštne ravnanstvu v Ljubljani, višji poštni upravitelj Anton Mirnik pri poštne uradu Celje, ter višji poštni kontrolor Anton Wolf pri poštne uradu Ljubljana 1. — Za višje poštne kontrolorje poštne kontrolorji: Franc Irgolič pri poštne uradu Maribor 1, Franc Čuš in Milan Zemljčič pri poštne uradu Maribor 2. — Za višje poštne oficiale I. razreda: Višji poštni oficijali II. razreda: Albin Železnik, Vojteh Pučelik, Mirko Tomazič, Emil Predika, Karol Pšeničnik, Jaroslav Novotny, Karol Urbančič, Hugo Lenassi in Franc Domanjko. — Za višje poštne oficiale II. razreda poštne oficijali: Vinko Janežič, Hinko Šiško, Ivan Čof, Vojteh Koser, Anton Hrovat, Štefan Belc, Franc Pirc, Andrej Leskovič, Anton Preinfalk, Ludovik Fajgelj, Josip Polak, Franc Petek, Ivan Zupanec, Anton Perko, Franc Lapajne, Franc Zmazek, Anton Verč, Boško Pajič, Blaž Ukušič in Anton Iveša.

— **Na Brezjah** bo 14. oktobra konferenca za vse duhovnike radovljanske dekanije. Kdor je zadržan, naj javi gvardijanu.

— **Občinski odbor v Gorjah** je v seji dne 3. oktobra 1920 protestiral proti zavlačevanju občinskih volitev in zahteva, da se te v najkrajšem času razpišejo, da bodo mogli novo izvoljeni občinski odbori pravočasno sestaviti proračune za leto 1921. Sedanji občinski odbor odklanja sestavo proračunov.

— **Slomškova zveza.** Odborova seja danes popoldne ob pol 6. uri v tajništvu. — Podružnični odbor za ljubljansko okoličino ima sejo dne 7. t. m. ob 3. uri v Mostah. Zborovanje ljubljanske mestne podružnice pa je v četrtek ob 5. uri na Vrtači.

— **Ze zopet žrtve razmor.** V Laškem pri Celju je umrl vpokojeni nadsprevidnik južne železnice Avgust Majer. Umrl je mož vsled pomanjkanja in postal žrtev nadvse obupnih razmer, katere vlada med vpokojenci južne železnice. Iz njegovih obupnih pisem, katere je celo leto pisal na društvo, se vidi, da je on videl v duhu svojo gotovo smrt. Kakor je nam znano, bodo to že petnajsta žrtev — vsled pomanjkanja živili! V Mariboru hodi stari in delanezmožni vpokojeni strojevodja okoli usmiljenih ljudi in nosi žlico seboj, da dobi malo hrane. In več drugih hodi istotam v v papir zavitim piskerčkom, da dobijo malo hrane. Podobno se godi mnogim v Ljubljani in drugod. Vprašamo, kaj pravi k temu poverjenstvo za socialno skrb? Kaj poreče k temu centralna vlada v Beogradu? Ali res nima poverjenstvo za socialno skrb in centralna vlada nobene moči, da južno železnico prisili, da ona da svojim vpokojencem to, kar imajo državni vpokojenci? Ali so si vpokojenci južne železnice res s svojo službo, katero so opravljali, ne samo v prid železnice, temveč tudi v prid države in celokupnega prebivalstva, zaslužili, da sedaj gladi umirajo? Potem našo vlado, naj nam ona da, in potem napravi račun za južno železnico, ker tudi vpokojenci južne železnice smo ljudje. Kaj pa pravijo k temu naši aktivni kolegi?

— **Odgovor g. Ermenca.** »Z ozirom na pismo g. Ermenca 485, 52 nd ave. West Alies, Wisc. U. S., priobčeno v 221 št. »Slovenca« dolžnost mi je izjaviti, da nisem sodeloval pri dij. akciji, ki je imela pred mojim dohodom v Ameriko namen nabirati denar med Amerikanci za dijaške emi-

grante. Besede, katere mi polaga mr. Ermenec v pravem psevdo-amerikanskem tonu v usta, nisem izustil. Na sploh sem morebiti omenil neke dijaške podpore. Iz poslovanja kasneje osnovanega »fonda slovenske emigracije«, pri katerem tudi nisem bil direktno udeležen, pa vem, kake težave so bile s prispevki iz Amerike. Slovenci, še vedno v mrežah tujega vpliva, so pošiljali denar potom bank, katerim je ameriška vlada prepovedala delovanje, ker so bile v nemških rokah. Mnogokrat ni bil označen odposiljalec niti banka, ki pošila. Kar se tiče korespondence, je treba omeniti, da so bili mnogi Slovenci prav slabo zapisani radi njihovega črnogoltega mišljenja pri ameriški vladi — ne mislim pri tem na g. Ermenca — vsled tega so bila pisma zasežena in niso nikdar bila sprejeta od onega, kateremu so bila namenjena. — Z odličnim spoštovanjem dr. Bogomil Vošnjak.

— **Strokovni učitelji za keramiko.** Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani razpisuje službo strokovnega učitelja za keramiko, ki ima teoretično izobrazbo in prakso v izdelovanju lončene posode, opeke in glinastih izdelkov sploh. Prošnje, pravilno s 3 din. kolkovane in opremljene s študijskimi izpričevali, zlasti z izpričevalom o praktični usposobljenosti, naj se vložijo do 1. novembra 1920 pri ministrstvu trgovine in industrije, oddelek v Ljubljano. Služba je zvezana s prejemki IX. činovnega razreda. Vsa pojasnila daje Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani, Dunajska cesta 22.

— **Generalni konzulat kraljevine Srbije, Hrvatov in Slovencev na Dunaju** je prejel od državnega urada za zunanje stvari na Dunaju verbalno noto z dne 29. avgusta t. l., v kateri se sporoča, da je v zadnjem času dospelo na »Kriegsgefangenen- und Zivilinterniertenamt« na Dunaju z Angleške mnogo prtljage, ki je last bivših avstrijskih in ogrskih civilnih internirancev iz Amerike. Razen tega ima v kratkem dospeti še nova pošiljatev take prtljage iz Angleške. Ker je avstrijski državni urad za zunanje zadeve mnenja, da se med to prtljago nahajajo tudi stvari naših državljanov, ki so se v poslednji dobi vrnili iz Amerike, se interesenti opozarjajo na to okolnost, da morejo poizvedeti, kje se nahaja njihova prtljaga.

— **Gospodu legionarju Ivanu Lavrenčiču!** Oglasite se v Ljubljani ali pa pošljite pooblastilo, da smem za vas dvigniti 500 K podpore, ki ste jo dobili. Pooblastilo je nasloviti na »Kranjsko deželno banko«, zakonito poveriti ter poslati meni obenem z vašim naslovom, da vam vem kam denar poslati. — Fr. Terseglav.

— **Čevlje kupujte od domače tvornice Pater Kozina & Co, zaloge Ljubljana, Breč.** Znižane cene. Pri naročilu se izvolite sklicovati na oglas v »Slovenca«.

Sram ga bodi, kdor prodaja svoj jezik in svojo zemljo za nemške podplate in celovski cukar!

Ljubljanske novice.

Somišljeniki S. L. S. v Ljubljani!

Volitve v konstituanto so razpisane in volilni imeniki razgrnjeni. Da moremo izvesti reklamacije, prosimo vse volivce SLS v Ljubljani, h kateri spada tudi Spodnja Šiška, naj vpogledajo volilne imenike, kateri bodo razporeženi vsaki dan od 3. popoldne do 9. zvečer v čitalnici Jugoslovanske tiskarne, v nedeljo pa od 9. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer.

Vsak volivec, somišljenik SLS je dolžan, da se v navedenem času zgleda, da se bo izposloval njegov vpis v volilni imenik, če je mogoče izpuščen!

Volilni odbor SLS za Ljubljano.

lj **Somišljeniki S. L. S. za dvorski okraj** se opozarjajo, da je razporežen na vpogled volilni imenik našim somišljenikom v trgovini Konsumnega društva, Kongresni trg. Somišljeniki naj strogo pazijo, da so pravilno vpisani, ker ni volilni imenik ravno posebno točen in manjka v njem marsikaj.

lj **Sestanek katoliško-narodnega akademičnega starešinstva** bo danes, v sredo, ob pol 8. uri zvečer v srebrni dvorani hotela »Union«. Glede na važnost sporeda prosim polnoštevilne udeležbe. — Dr. J. S., podpredsednik.

lj **Krajni volilni odbor SLS za šentjakovski okraj** ima sejo v dvorani »Prosvete« nocoj ob 7. uri. Udeležba vseh strogo obvezna!

lj **Vsi kolesarji in motociklisti** se sklicujejo na sestanek v četrtek zvečer ob pol osmih v rest. Novi svet. Zadeva je važna. Pridite vsi, ki Vam je naša Koroška pri srcu! Športna zveza.

lj **Sestanek vpodabljaljočih umetnikov** se vrši v sredo ob 20. uri v restavraciji »pri Roži«. Razpravljalo se bo o aktualnih umetniških zadevah.

lj **Zveza uradnic in trgovskih nastavljenk** Krekove prosvete ima danes ob 7. uri dekliski večer. Prosim točne udeležbe. — Predsednica.

lj **Šentpetersko prosvetno društvo** priredi v nedeljo, dne 10. t. m., ob pol 8. zvečer v Ljudskem domu Medvedov večer. Spored: deklamacija, govor (govori Narte Velikonja), Medvedova drama v štiri dejanjih »Stari in mladi«, katere se uprizori na Ljudskem odru prvič in obeta sl. občinstvo vsestransko zadovoljiti.

lj **Umrla je** včeraj zjutraj gđ. Marija Jelocnik, stara 67 let. Pogreb bo danes ob 4. uri popoldne iz Rožne doline 39. N. v m. p.!

lj **Cercle français** ima v soboto, dne 9. oktobra t. l., ob 6. uri zvečer svoj redni občni zbor v poslopju I. državne gimnazije v pritličju na levo. Člani in sploh prijatelji francoskega jezika so uljudno vabljeni. (k)

lj **Umrla so v Ljubljani:** Stanko Srebernič, sin rač. svetnika, 9 mesecev. — Ludovik Hanko, progar, 45 let. — Marta Strupi, rejenka, 1 mesec. — Ivan Skoklič, vlagalkin sin, 2 meseca. — Marija Čizman, sprevednikova žena, 42 let. — Ivana Rant, zasebnica, 73 let. — Marija Klemenčič, kurjačeva žena, 37 let. — Evgenija Raspi, vdova dvornega svetnika, 81 let. — Josip Vrstovšek, hiralec, 50 let. — Marija Vidmar, kočarica, 53 let. — Franja Možina, kočarjeva hči, 19 let. — Anton Gantar, hiralec, 68 let. — Martin Bensa, begunec, 80 let. — Vera Dernovšek, žena rudn. poduradnika, 22 let. — Daniel Ranzinger, trgovec, 38 let. — Karolina Nemeč, hiralka, 80 let. — Ljudmila Bubenček, prekaljeva hči, 3 mesece. — Ivan Gnezda, žel. nadzornik, 57 let. — Ivan Šuligoj, delavec, 44 let. — Marijeta Godec, posestnikova žena, 36 let. — Marija Podražaj, delavčeva hči, 8 mesecev.

lj **Gremij trgovcev v Ljubljani.** V četrtek, dne 7. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne se vrši v veliki dvorani Mestnega doma protestno zborovanje vsega trgovstva Slovenije proti ogromnim bremenom, katere vali finančni zakon na trgovski stan. Gremij trgovcev vabi vse svoje člane, da se tega zborovanja polnoštevilno udeležijo. V znak najostrejšega protesta proti novi trošarini, prometnemu davku in monopolni taksi naj bodo v četrtek popoldne vse trgovine v Ljubljani zaprte. — Načelnik.

lj **Vžigalno vrvice** je prejel Urad za pospeševanje obrti in jo oddaja v kolačih in tudi posamezno v svoji pisarni, Dunajska cesta št. 22 od 8. do 12. ure dopoldne.

lj **Pasji kontumac razveljavljen.** Ker se ni primeril noben novi slučaj pasje stekline, se v smislu § 41. zakona o živinskih kužnih boleznih z današnjim dnem pasji kontumac zopet razveljavi.

Zasedeno ozemlje.

z Smrtna kosa. Na Vrdeli pri sv. Ivanu je umrla gospa Marija vdova Gerold.

z **Zboljanje učiteljskih plač.** Rimsko ministrstvo je sklenilo, da bodo učitelji ljudskih šol v Veneciji Juliji deležni vseh ugodnosti, ki jih uživajo učitelji v kraljestvu.

z **Velika tatvina.** V trgovini Ivana Debenjaka, v ulici Cassa di Risparmio v Trstu je bilo ukradenega za 90.000 lir najfinjšega blaga. Policija je aretirala celo družino Grego, pri kateri so našli mnogo tega blaga, ki ga je ta tatinska družina na debelo prodajala.

z **Družinska tragedija.** Pri Sv. Križu na Primorskem je 19letni Angel Magajna zalotil pri svoji sestri Mariji ljubimca Franceta Tence, čevljarja. Ker Angelu Tence ni bil simpatičen in ker je bil povrh še vinjen, se je med njima vnel prepir, na kar je Angel vrgel Tencetu v glavo poleno s tako silo, da se je poslednji zgrudil mrtev na tla. Angel se je takoj streznil in v obupu zbežal iz hiše. Najbrž je izvršil samomor.

z **Za senatorja** je laški kralj imenoval g. civilnega komisarja Venecije Julije Mosconija.

Najnovejša poročila.

VPRAŠANJE GORISKE NADSKOFIJE.

Rim, 4. oktobra. Od popolnoma zanesljive stvari se je izvedelo, da bo eksc. gorški nadškof dr. Frančišek B. Sedej imenovan kardinalom in kot tak odpoklican k sv. Stolici. Na njegovo mesto pride msgr. Castelliz.

ZA SLOVENSKE KOROTAN.

Beograd, 5. oktobra. Danes popoldne se je vršila tu velika skupščina, na kateri so razpravljali o plebiscitu na Koroškem ter so se obsodile mahinacije Italijanov, ki nas skušajo oškodovati pri plebiscitu. — Govorila sta podpredsednik narodnega predstavništva A. Ribnikar in vseučiliški profesor dr. Stanojlovič.

POGAJANJA MED ITALIJO IN JUGOSLAVIJO.

LDU Pariz, 5. oktobra. (Brezlično.) Srbski poslanik v Rimu je izjavil, da se

bodo pogajanja med Jugoslavijo in Italijo o jadranskem vprašanju pričela 28. t. m. v Benetkah.

LDU Zagreb, 5. oktobra. Današnji »Obzor« javlja iz Beograda, da trdijo politični krogi v Beogradu, ki so blizu vlade, da naša delegacija ne bo odstopila od minimalnih zahtev. Če bi italijanska vlada zavlačevala sporazum in če bi hotela razpravljati o stvarih, za katere konferenca ni merodajna, posebno če bo stavila pogoje, ki žalijo narodno in državno pravo Jugoslovancev, bodo naši delegati prekinili pogajanja. Vlada in parlament sta v tem pogledu v popolnem soglasju.

LDU Zagreb, 5. oktobra. »Novosti« javljajo iz Beograda, da je bila za včeraj določena seja ministrskega sveta, na kateri bi se bilo imelo razpravljati izključno samo o jadranskem vprašanju. Seja pa se je odgodila, ker so nastopile razne ovire, in tako ministrski svet še ni končno veljavno sklepal o direktivah našim delegatom za pogajanja z Italijo. Nekaj dni že razpravlja vlada o spomenici Andrije Radovića. Zelo verjetno je, da bosta šla k pogajanjem z dr. Trumbićem tudi ministrski predsednik dr. Vesnić in Andrija Radović. Kraja pogajanj vlada še ne pričohi. Zdi se, da bo naša vlada pristala na to, da se pogajanja vrše v Benetkah. Z merodajnih strani doznajajo, da bomo dosegli sporazum z Italijo najpozneje do druge polovice tega meseca, ker bodo pogajanja trajala samo nekaj dni.

LDU Zagreb, 5. oktobra. »Riječ« javlja iz Beograda: Italijanska vlada zavlačuje pogajanja, ker želi počakati rezultatov plebiscita na Koroškem. Od rezultatov plebiscita je odvisno, kako bo nastopala Italija pri pogajanjih.

PROTI DRAGINJI.

Beograd, 5. oktobra. Ministrskemu svetu je bilo predloženo definitivno besedilo zakonskega načrta o pobijanju draginje živil in življenjskih potrebščin, pod katere spadajo vsa človeška hrana, kakor tudi krma za živino, nadalje navadno vino in pivo, obleka, perilo, obutev, stavbno gradivo, zdravila itd. Ministrski svet more po potrebi odrediti nabavo potrebščin iz zasebne lastnine ali pri trgovcih proti povračilu dejanske vrednosti. Za najpotrebnejše stvari bo določen poseben cenik.

PRIPRAVE ZA VOLITVE V KONSTITUANTO.

Beograd, 5. oktobra. Državni odbor je danes določil predsednike volivnega odbora za pirotsko, podrinsko, kačaniško, belgrajsko in požarevaško okrožje. Zatam so se poslale brzojavke v Split, Ljubljano, Zagreb in Sarajevo s pozivom, naj se predložijo spiski imen učiteljev in sodnih uradnikov, ki bi se določili za predsednike posameznih komisij. Nadalje prosi odbor, da se mu predloži imenik glasovalnih krajev, ker nima državni odbor iz novih pokrajin zadostnih podatkov, vsled česar se glasovalna mesta še niso mogla določiti. Do sedaj so določena samo glasovalna mesta za Srbijo.

Borza.

LDU Zagreb, 5. oktobra. Devize: Berlin 194—199, Italija 512—516, London 417.50—420, Newyork 120—121, Pariz 805—812, Praga 155—159.50, Švica 0, Dunaj 37—37.10. — Valute: dolarji 118—119, avstrijske krone 39—40, rublji 125—130, francoski franki 790—800, napoleonidori 415—421, nemške marke 197—198, rumunski lei 224—225, italijanske lire 508—510, angleški funti 406—408, češkoslovaške krone 175—180.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Žirovnica: Tozljivo!

Cerkveni vestnik.

c **Mirovni papež.** Ob šesti obletnici papeževega kronanja so senat, parlament in najvišje sodišče združenih držav v Braziliji soglasno sklenili, da hočejo javno in slovesno počastiti papeža Benedikta XV. v znak hvaležnosti in priznanja za njegovo mirovno prizadevanje. Sprejeli so predlog, da se besedilo papeževih enciklike o miru sprejme v celoti in neskrajšano med zbornične akte in kot tako objavi.

c **V Vatikanu** sta vodila duhovne vaje v dne 26. septembra do 20. oktobra jezuita Venturini in Caragnani. Govori so bili v kapeli sv. Matilde. Papež se je udeleževal duhovnih vaj v sosedni kapeli.

c **»Kraljica miru«.** Med vojsko so katoličani v Barceloni darovali papežu Benediktu XV. krasen kip »Kraljice miru«, kot znak hvaležnosti za prizadevanje sv. očeta, da bi se upostavil svetovni mir. Pred to milostipolno podobo je sveti oče večkrat klečal, zlasti pa, preden je izdal svojo znamenito encikliko. To umetnino, kip »Kraljice miru«, je papež sedaj podaril redovnikom trinitarcem na Dunaju, da jo postavijo v jubilejno cerkev.

Spominjajte se »Slovenske Siraže«!

Orlovski vestnik.

Seja predsedstva Orliške zveze in vadijskega zbora se vrši v sredo, 6. t. m., točno ob 5. uri popoldne v Jugoslovanski tiskarni, I. nadstropje. Sestre prosim točnosti. Slikanje odpade.

Vse dijakinje Orlice in vse one, ki imajo veselje do telovadbe, naj se v obilnem številu udeležijo občnega zbora, ki se vrši v četrtek, ob 6. uri v šentpeterski prosveti.

Prosveta.

pr Dr. Niko Zupančič g. Inčiostru. Pred kratkim je posejil g. dr. Niko Zupančič, kustos etnografskega muzeja v Belgradu, mojstra narodnega slikarja Dragotina Inčiostru v Jakopičevem paviljonu. Gospod dr. Zupančič je videl pred 10. leti dela umetnikova in z zadovoljstvom izrazil velik napredek in njegovo resno stremenje, katerega podoben ocenjuje v sledečem pismu: »Dragi prijatelj Inčiostru! Na Tvojo željo, da se izrazim o Tvojih delih se rad odzivam. Samo žal mi je, da se nisem petal toliko z umetnostjo, kakor z znanstvom; no, svojo impresijo, ki sem jo dobil o Tvojih delih lahko izrazim. Če bi Te sodelal samo kot etnograf in iskal v Tvojih slikah in rezanih ornamentih vzorcev, ki bi bili običajni pri Srbih, Slovencih in Hrvatih, jih ne bi našel in to je prav. Po naših mislih namreč stvar umetnika prenašati na industrijska ali umetniška dela sirove elemente iz kmetov, ker v tem slučaju ne bi bil nič drugega nego zbiralec narodnega blaga. Naloga pravega umetnika pa, ki je zastopnik folklorizma, sestoji v tem, da dane elemente prebavi v svojih mislih in čustvih in nam iz tega poda nekaj novega. Se-

veda morajo biti elementi (ornamenti) individualistično pretekani in preosnovani ter kot nova celota odgovarjati praktični strani predmetov, na katere so prilagojeni. Oblika praktičnega predmeta mora biti v soglasju z okrasili na njem in ne sme biti nasprotnosti med njimi. Ti si vzel — tako se mi zdi — posamezne elemente iz naše kmetijske ornametike ter arhitekture za moito novim delom, novim kompozicijam okrašenja. Nekatere so postale arnamentalno večje ali manjše simfonije, od katerih so se mnogi prav lepo vspele. Pri teh folklorističnih skladbah, v katerih igrajo vloge akordi barv in risarij, se oni ne ponavljajo strogo, kakor so bili vzeti iz kmetov, no v glavnem nahašam njihov duh in okus v Tvojih čustvih preosnovan in prešinjten. To je nova smer delovanja, v kateri se pokazuje na praktičen način naša individualnost na osnovi narodnega blaga. To industrijsko smer je treba razvijati ter ji dati prilike, da se izpopolni. Tako si bomo ustvarili domače nacionalno polistvo in svetu pokazali, kaj imamo. Ti si šele v začetku in sam nasé navezava, pa si že toliko in tako lepo vspol, da Ti moram čestitati. Prepričan pa sem, da boš svoje osnutke privedel do perfekcije, če Ti posamezniki ali država pomorejo, da svojo delavnico ali solo organizirajo in razširijo. S prijateljskim spoštovanjem in pozdravom dr. Niko Zupančič, kustos etnografskega muzeja v Belgradu.

Sodišče in policija.

s Prodaja pokvarjene moke v Ljubljani, kupljene pri mestni aprovizaciji. Okrajni sodnik Avsec je razpravljal o sledeči zadevi: Kemično preizkuševališče je poslalo vlogo o preiskani moki, katero je kupil pri trgovcu Rudolfu Z... Bašija Kozmos. Moka je obsegala 10,5% kisline in stročnice. Kruh iz te moke spečen ni bil vžiten. Zagovornik g. Z... dr. Jerič je izjavil: »Nismo krivi, ker je g. Z... kupil dne 2. septembra od mestne

aprovizacije 10 vreč moke po 80 kg. Takoj drugi dan je moko začel prodajati. Preizkušena moka je ravno tista, katero je g. Z... prejel od mestne aprovizacije. Včeraj dne 4. oktobra je g. Z... postal Marijo Delak v prodajalno mestne aprovizacije na Poljanski cesti po dva kilograma moke, katero je precej poslal na kemično preizkuševališče, ki je izdalo tako svedočbo, kakor o moki, katero je bil prodajal in ki je priložena spisom. Priča Bašija Kozmos je povedal, da je kupil pri Z... 42 kg moke. Pečeni kruh je bil kisel, nesel ga je na preizkuševališče. Okrajni sodnik Avsec je g. Z... obsodil na 600 K denarne kazni, ker mora vsak obrtnik skrbeti za to, da prodaja dobro blago.

s Zaplenjena moka. Pred okrajnim sodnikom Avsecem se je zagovarjal trgovec Stefan Mencinger, ki je povedal, da ima do 500.000 kron premoženja. Na vprašanje, če je že bil kaznovan, je odgovoril, da ne. Sodnik je nato ugotovil, da je bil g. Stefan Mencinger pred 8 leti obsojen na 5 kron globo, ker je margarini prodajal in pozneje še enkrat na 1000 kron globo. V sedanjih zadevi gre za to-le: Dne 11. septembra letos je prodal moko, katere je imela 4,5, 5 in 13 stopinj kislosti. Bila je zdrava škodljiva, skvarjena in plesnjiva. Gospod Stefan Mencinger je na to izjavil: »V moji trgovini se vedoma in namenoma ni prodajala pokvarjena moka. V sedanjih razmerah, ko vagoni ne varujejo moke pred dežjem, ni nič čudnega, če se moka pokvari. Moko, za katero gre, sem rabil doma, toda ni bila pokvarjena. Tudi se ni nobena stranka pritožila. Priči Justina Mandelc, žena železniškega nadrevidenta, je izpovedala: »Kupila sem moko pri gospodu Mencingerju, toda iz nje pečeni kruh ni bil vžiten, vsled česar sem šla na magistrat.« Gospod Mencinger je na to povedal: »Ko je prišel od mestnega tržnega nadzorstva v prodajalno stražnik, je vzel vzorce moke iz treh predalov. Nadzornik je dal 19 vreč pod zaporo, ker je mislil, da je dotična moka slika z moko, katere je bila v predalih. Pozneje sta prišla dva magistratna orga-

na, katere sta vzela vzorce moke iz vreč. Teden pozneje sem dobil od magistrata pismeno poročilo, da je moka dobra in da se sme prodajati.« — Okrajni sodnik Avsec Mencingerju: »Ali so vzeli vzorce iz vseh vreč?« — G. Mencinger: »Iz 15 pod zaporo dejanih vreč moke so vzeli vzorce samo iz 3 vreč.« — Sodnik je nato razglasil sklep, da v svrhu nadaljnjih poizvedb preloži razpravo.

Zgubljen. Na potu Zabjak do realne gimnazije na Poljanski cesti je v ponedeljek zjutraj med pol 8. do 8. ure zgubila učenka sivo platneno šolsko pušico, v kateri je bila zlata veržica z okroglim obeskom (birmansko darilo). Pošteni najditelj naj odda to proti nagradi Zabjak št. 3/L.

Meteorološko poročilo.

Ljubljana 305 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Barometar v mm	Termometar v C	Psihrom. diferenca v C	Nebo, vetrovi	Padačina v mm
4./10. 21 h	735.1	17.1	0.6	oblačno	—
5./10.	736.0	15.4	0.5	oblačno j. z.	—
5./10.	735.3	15.4	1	oblačno j.	—

Karbidne svetilke, namizna, viseče in ročne priporoča Ign. Vok, Ljubljana, Sodna ulica št. 7.

Pohišstvo za spaino sobo novo, še nerabljeno, iz mehke lesa poceni na prodaj. Naslov se izve v upravnistvu „Slovenca“.

Dijak se sprejme na hrano in stanovanje. — Naslov v upravi lista pod št. 4119.

Prodajalka starejša moč, se sprejme za takojšnji nastop v trgovino z mešanim blagom v Ljubljani. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe pod »samostojna moč« na upravo.

Ivan Trost
Anica Trost roj. Jaklič
poročena.
Ljubljana, 5. oktobra 1920.

Službo uradnika pri banki

ali drugem trgovskem podjetju išče absolvent treh letnikov trgovske akademije. Cenjene ponudbe pod »Bančni uradnik« na anonimno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 4052

†
V globoki žalosti javljamo, da je umrla naša predebra, preljubljena soproga oziroma mama, gospa
Marija Vilman
po težki bolezni dne 4. oktobra, previdena s svetimi zakramenti. Pogreb bo četrtek dne 7. oktobra 1920 ob 3. uri zjutraj na Jesenicah.
Sava pri Jesenicah, dne 5. oktobra 1920.
Kristjan, tov. delovodja, soprog. — Cilka, učiteljica, hčerka.

Dober zaslužek!

Več kolporterjev za razprodajo »Slovenca« in »Večernega lista« po Ljubljani za dobra mesta se sprejme. Vpraša se pri kolportážnem oddelku, Poljanski nasip št. 2, levo.

Javna dražba
koruzne moke in zdroba!

7. t. m. ob 10. uri se prodaja na javni dražbi v skladišču »Jadrana«, na Dunajski cesti št. 9 3 in pol vagona koruzne moke in 1 in pol vagona koruznega zdroba. Blago užitno le za živino. — Prodaja se le cela partija skupaj. — Vreče pri blagu.

Čevlji *trgovine* **Peter Kečmar** *trgovine* **Erčič**

Odvetniški kandidat

se sprejme za Ljubljano pod ugodnimi pogoji. Naslov pri upravi pod št. 4096.

Vžigalna vrstica (Zündschnur) la. gu tapercha nekaj tisoč metrov, nadalje eno dobro ohranjen stroj za izdelovanje cementne zarezne strešne opeke takoj za oddati. Vpraša se pri tvrdki J. Razboršek, šmartno pri Ljubli. 4041

Tovol-masli, kolomaz, cilindri in strojno olje, surovo olje, za Diesel — motorje, dobavljajo po najnižjih dnevnih cenah Mineralna rafinerija Dravograd; zastopstvo za Kranjsko: »Kometa«, Ljubljana. 3771

Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi, za delo v moji stroko spadajoče! — Tudi vzorci boljšega blaga in barvuna so na razpolago in se lahko ogledajo. Minka Karo, damska šivilja, Sv. Petra cesta št. 58.

Petrolejske vrče in zaboje kupujemo (zaboj z dvema vrčema) po 58 K, posamezne vrče po 22 K, franko postaja odpošiljatelja. Hrovat & Komp., Ljubljana (poleg realke).

Naročajte „Slovenca“!

Prodaja enonadstropna vila z zornim lisiščem v ljubljanski okolici. — Naslov pove uprava „Slovenca“ pod št. 3954.

Petrolejske kanle dve z zabojem plačamo po 55 K, posamezne po 20 K vsaka železniška postaja Sever & Komp., Ljubljana. 3972

Za veliko hotelsko podjetje

eventuelno zavetišče v zdravi krasni legi se iščejo sodelavci oz. sodelavci. Ponudbe pod »Hotelsko podjetje 4123« na upravnistvo „Slovenca“.

Aktuelno! **Aktuelno!**
Dr. Josip Smolaka:
Načrt jugoslovanskega ustava.
Cena 28 kron.

Dobiva se pri Hrv. štamp. zavodu d. d. Zagreb, Maravska ul. 24.

Oglas.

Dne 27. sept. letos ob 3. uri popoldne je vdrl neznan zlikovec v dvorec Dobrava pri Pregradi, kjer stanujeta Karol in Josipa Ekart ter jima ukradel 1 zlato žensko uro z dolgo žensko zlato veržico, ki ima zaponko okrašeno z 1 smaragd, 1 moško zlato uro s zlato veržico z velikimi členi in ženski zlat prstan s 3 briljanti.

Zlikovec je mladič okoli 17—18 let, obleden v sivo obleko, na glavi je imel cepico, bil je bosonog ter nosil nov vojaški nahrbtnik. Obraza je bil drobnega in okroglega. Kdor bi kaj vedel o zločinc ali o ukradenih predmetih, se prosi, da to javi orož. postaji v Pregradi ali Krapini ali naravnost oškodovanemu proti lepi nagradi. — Posebej se na ta oglas opozarjajo vsi urarji, juvelirji, trgovci z nakitom, zalagatelji in vse orožniške postaje.

METALLUM
d. d. za promet železnih kovin in tehničnih proizvodov, ZAGREB, Illica 112 in 134,
prevzema livanje

cerkvenih zvonov

iz bronca v vsaki velikosti in izdelavi, prelivanje potrtih kakor tudi popravila počenih zvonov brez prelivanja. Jamstvo deset let za glas in trajnost. Zahtevajte prospekte. Zahtevajte prospekte.

Modni salon Marija Götzl
Židovska ul. 8

Priporočajo največjo izbero vsakovrstnih damskih klobukov.

Klavir znamka (Marold), popolnoma dobro ohranjen se prodaja radi preselitve po ugodni ceni. Ogleda se pri lastniku na Vrhniki, Stara cesta št. 162.

Prodaja kamenite slopnice iz nabrese ženskega kamna, 2. železni strehi, 3 obešala za sušenje perila, vse predvojno blago. Poizve se v pisarni Kmet & Co., Gospodstva c. 8.

Med, suhe gohe in fižol kupuje po najvišjih dnevnih cenah Družba »Sad«, trgovina in industrija z deželnimi in gozdnimi pridelki v Ljubljani, Beethovnova ulica. — Prosi se za ponudbe.

Izšel je Volilni red za Ustavotvorno Skupščino
ki ga je s potrebno razlago opremil in priredil dr. Stefan Sagadin. Cena 16 K, po pošti priporočeno 1.20 K več. — Naroča se pri Tiskovni zadruzi v Ljubljani, Sodna ulica št. 6.

Charles Princ
Ljubljana

Manufaktura

Zaloga: Turjaški trg 1.
Pisarna: Židovska ulica 1/L.

Bratři Utitzove, Praha

največja tovarna usnja v Čehoslov. republiki, specialitete: ševro, ševret, box, usnje za mobilije, antik, itd.

Generalno zastopstvo za SHS kraljevino
H. SELJAK, Ljubljana.

ŠIVALNI STROJI

dospeli za rodbinsko in obrtno rabo v vseh opremlj, blago predvojno. Istotam se dobe igle, olje ter posamezni deli, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje
JOSIP PETELINC, Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večja moderno urejena

opekarna

na prodaj. Naslov se izve v upravi lista pod št. 4076.

Modni salon Marija Götzl
Židovska ul. 8

Priporočajo največjo izbero vsakovrstnih damskih klobukov.

prodajajo se po znatno znižanih cenah.
Zaloga Ljubljana-Breg
na debelo in drobno. Izdelki zajamčeno iz samega najboljšega usnja.

Harmonij na piščalke za cerkev ali registri, popolnoma v redu ima po vredni ceni oddati Palč, Maribor, Pod mostom št. 14.

Zelišča. Podtesek (ušivec) 10 K za kg. Sladke korenine 12 K za kg. Za večjo množino po dogovoru. Plačujem po najvišjih cenah razno cvetje, perje, korenine in lubje. — Edvard Pišler, Vrhnika. 4117

Jabolka, hruške, orehe kupuje v vsaki množini. Ponudbe z naznako cene na Novak, Zagreb, Makiširska cesta št. 64. Telefon 20—60.

Grasčinsko posestvo pri Varaždinu, pribl. 900 oralov, prvovrstne njive in travniki, gozdi za sekanje, vinogradi, grasčina, pristava, 20.000—SHS kron za oral. Natančneje pove Wiener & Komp., Graz, Jungferngasse 1, vogel Herrengasse.